

Skive Kommune
Afdelingen for By- og landsbyudvikling
Skolevej 5, Breum
7870 Roslev

5. marts 2011

Indsigelse – Projekt vedrørende Vindmøller ved Lindum

Som naboer til det påtænkte vindmølleprojekt i Lindum og dermed umiddelbart berørte af kommunalbestyrelsens forslag om opstilling af fire dominerende vindmøller i lokalområdet fremsætter vi hermed indsigelse mod de af Skive Kommune fremsatte forslag til Kommuneplantillæg nr. 11 til Kommuneplan 2009-2011 for Skive Kommune og Lokalplan nr. 239, Vindmølleområde Lindum.

Til støtte for indsigelsen anføres følgende:

1. Støjgener

1.1 Det gøres gældende, at bebyggelsen i Lindum udgør et område til støjfølsom arealanvendelse i henhold til § 3, stk. 2, nr. 2, i Bekendtgørelse nr. 1518/2006 om støj fra vindmøller ("Støjbekendtgørelsen"), og at støjniveauet i Lindum fra de planlagte vindmøller derfor skal overholde grænseværdierne i Støjbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1.

1.2 Støjbekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 2, lyder:

*"Støjfølsom arealanvendelse: Områder, **der anvendes til** eller i lokalplan eller byplan-vedtægt er udlagt til **bolig-**, institutions-, sommerhus- eller kolonihaveformål eller som rekreative områder."* (Fremhævet her)

Støjbekendtgørelsens udgangspunkt er således, at områdets faktiske anvendelse er bestemmende ved kategorisering af området. Der henvises i denne sammenhæng til Højesterets dom af 27. oktober 2004 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2005, s. 349, vedrørende boligområdets kategorisering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 ("Støjvejledningen"), hvor Højesteret med bemærkningen "Højesteret finder det således utvivlsomt, at området i overensstemmelse med den planmæssige og langt overvejende faktiske anvendelse skal henregnes til områdetype 5" klart slår fast,

at den faktiske anvendelse af området skal tillægges afgørende vægt ved kategoriseringen.

- 1.3 Der henvises endvidere til Miljøstyrelsens afgørelse i sag 133/J06-0002, hvor Miljøstyrelsen i en klagesag efter miljøbeskyttelsesloven nåede frem til, at seks boliger, der lå i landzone på en side langs en vej som parcelhuse, måtte betragtes som et område til åben og lav bolig-bebyggelse (og dermed støjfølsom anvendelse) efter Støjvejledningen, uanset at området lå i landzone. VVM-redegørelsen oplyser, at Skive Kommune har vurderet, at projektet i Lindum ikke falder ind under afgørelsen, hvilket vel må forstås således, at de retningslinjer, som kan udledes af afgørelsen, ikke kan føre til, at Lindum anses for et område til åben og lav bebyggelse. Dette bestrides, og det gøres gældende, at de kriterier, som er fastslået i afgørelsen, er direkte anvendelig på beboelsesområdet i Lindum.
- 1.4 Bebyggelsen i Lindum består i langt overvejende grad af fritliggende enfamiliehuse uden tilknyttet erhverv med enkelte landbrugsejendomme iblandt. Ejendommene i Lindum, såvel beboelsesejendommene som de få landbrugsejendomme, har en sådan indbyrdes og naturlig sammenhæng, at området er at sidestille med udkantsområdet i et byzoneområde som fx Selde, og det bestrides derfor, at der skulle være grundlag for at kategorisere området som det åbne land. Lindum er det nærmeste, man kommer et sammenhængende boligområde i Nordsalling, som ikke ligger i egentlig byzone, og som udtrykkeligt fastslået ved Miljøstyrelsens afgørelse fra 2004, er det uden relevans, om området er udlagt til byzone eller landzone.
- 1.5 På det grundlag bestrides Skive Kommunes i øvrigt ikke nærmere begrundede vurdering, gengivet i VVM-redegørelsen på side 155, 2. spalte (øverst), hvorefter bebyggelsen langs Skivevej i Lindum ikke falder ind under Miljøstyrelsens afgørelse, og det gøres gældende, at de ved VVM-redegørelsen anslåede støjniveauer overstiger bekendtgørelsens krav, og at en gennemførelse af projektet på derfor vil være ulovlig.
- 1.6 Forslaget tager heller ikke højde for, at Lindum som det tættest bebyggede område i nærheden af vindmøllerne er beliggende øst for vindmøllerne. I et område, hvor vinden 70 % af tiden kommer fra vest, vil en placering af vindmøllerne vest for det tættest bebyggede område i nærzonen bevirke, at flest muligt vil være mest muligt generet af støjgenerne, som vil opleves mest markant i vindretningen. En placering af møllerne i Skive Kommune må kunne projekteres således, at det nærmeste tæt bebyggede ikke er beliggende i vindmøllernes vindretning.
- 1.7 Med udgangspunkt den nedenfor citerede rapport, Lavfrekvent støj fra vindmøller, af Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen (2010), hvor det anføres på side 46, at *"Det er derfor ikke relevant at foretage beregninger ned til brøkdeler af en decibel og tro på, at dette holder for de aktuelle møller, som bliver stillet op. Der må indregnes en vis sikkerhedsmargin i planlægningsfasen for at sikre, at de faktisk rejste vindmøller vil overholde støjgrænserne"*, gøres det gældende, at de foretagne støjmålinger, som viser støjpåvirkning meget tæt på den høje værdi i Støjbekendtgørelsens § 3, stk. 1, ik-

ke er tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag for at træffe beslutning om vedtagelse af de fremsatte forslag. Der er ved VVM-redegørelsen ikke taget højde for usikkerheden på den anslåedes støjpåvirkning og selv meget små afvigelser vil føre til, at grænseværdierne er overskredet. Der er således en meget stor risiko for, at de anslåede støjpåvirkninger ikke er retvisende, og at projektet derfor ikke vil kunne overholde lovgivningens krav.

2. Lavfrekvent støj

2.1 Det gøres gældende, at der ikke ved den indhentede VVM-redegørelse er foretaget nogen fyldestgørende analyse af den lavfrekvente støj fra vindmøllerne. Dette behandles stort set ikke, uagtet at vindmøllerne påtænkes placeret midt i et område med 45 beboelsesejendomme som nabo, og i det omfang problemet rent faktisk berøres, er gengivelsen af den foreliggende forskning på området forkert.

2.2 VVM-redegørelsen henviser på side 155, 3. spalte, til den af Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen udarbejdede rapport fra 2010: "Lavfrekvent støj fra store vindmøller", og det anføres, at den "endelige rapport fastslår, at det ikke er påvist, at store vindmøller udgør et specielt problem i forhold til lavfrekvent støjpåvirkning hos naboer til vindmøller". Denne udlægning af rapportens konklusioner er direkte forkert, og VVM-redegørelsens gengivelse af rapportens resultater er stærkt kritisable.

2.3 Af rapportens konklusion, side 45-46, anføres blandt andet følgende:

"Når man ser på lydtrykniveauet udendørs i relevante naboafstande, bliver det lavfrekvente indhold endnu mere udtalt. Det skyldes, at luftens absorption reducerer de høje frekvenser meget mere end de lave. [...] Det er således hævet over enhver tvivl, at den lavfrekvente del af spektret spiller en vigtig rolle i støjen ved naboerne.

[...]

Hvis støjen fra de undersøgte store vindmøller har et udendørs A-vægtet lydtrykniveau på 44 dB, det maksimale i den danske regulering af støj fra vindmøller, er der risiko for, at en betragtelig del af beboerne vil være generet af lavfrekvent støj, selv indendørs. Den danske aften/nat-grænse på 20 dB for A-vægtet støj i frekvensområdet 10-160 Hz, som gælder for støj fra virksomheder (men ikke for vindmøllestøj), vil blive overskredet i opholdsrummene hos mange af de naboer, der ligger tæt ved grænsen på de 44 dB. Problemerne reduceres betydeligt med en udendørs grænse på 35 dB.

[...]

Ovenstående konklusioner er baseret på data for møller i området 2,3-3,6 MW nominal elektrisk effekt. Problemerne med lavfrekvent støj må forventes at blive større med endnu større møller.

Den udsendte A-vægtede lydeffekt stiger proportionalt med den nominelle elektriske effekt eller sandsynligvis endnu mere. Derfor forurener store vindmøller det samme – eller et større – areal med støj, sammenlignet med små møller med den samme samlede elektriske effekt.

Der er forskelle på flere decibel mellem støjen fra forskellige møller af samme størrelse, selv for møller af samme fabrikat og model. Det er derfor ikke relevant at foretage beregninger ned til brøkdele af en decibel og tro på, at dette holder for de aktuelle møller, som bliver stillet op. Der må indregnes en vis sikkerhedsmargin i planlægningsfasen for at sikre, at de faktisk rejste vindmøller vil overholde støjgrænserne. Der findes en international teknisk specifikation til dette, men den anvendes ofte ikke.”

2.4 I resumeet på side 7 anføres yderligere følgende:

”Under visse atmosfæriske betingelser kan støjen fra vindmøller være mere generende og – især den lavfrekvente del – udbrede sig meget længere end normalt antaget. Det er nødvendigt med mere viden om sådanne fænomener og deres forekomst.”

2.5 Som det fremgår af ovenstående uddrag fra rapporten, dokumenterer rapporten, at lavfrekvent støj udgør et endog særdeles betydeligt problem ved store vindmøller.

2.6 I VVM-redegørelsen anføres yderligere på side 155, 3. spalte, at: *”Den udsendte A-vægtede lydeffekt fra vindmøller stiger med vindmøllernes nominelle, elektriske effekt, men lydeffekten stiger mindre end den elektriske effekt. Med andre ord støjer store vindmøller mindre end små vindmøller pr. kW produceret elektrisk effekt.”*

Denne udlægning af rapportens konklusion er direkte i modstrid med selve rapportens konklusion, hvor det af det ovenfor citerede fremgår, at *”Den udsendte A-vægtede lydeffekt stiger proportionalt med den nominelle elektriske effekt **eller sandsynligvis endnu mere**. Derfor forurener store vindmøller det **samme – eller et større – areal med støj, sammenlignet med små møller med den samme samlede elektriske effekt.**”* (Fremhævet her)

2.7 Det er helt ubegribeligt og højst problematisk, at VVM-redegørelsen på så centrale punkter gengiver resultatet af den nyeste og mest omfattende forskning af dette fænomen på dansk jord ikke blot upræcist, men direkte usandt. Det må rejse betydelig tvivl om hele rapportens tilblivelsesgrundlag og objektiviteten hos dem, der har udarbejdet rapporten. Dertil kommer, at man må tvivle på, om kommunalbestyrelsen mon har sat sig ind i problemet om lavfrekvent støj, herunder gjort sig den ulejlighed at læse rapportens konklusion på to sider eller blot det en side lange resume på side 7.

2.8 Det gøres gældende, at VVM-redegørelsen ikke kan anses for andet end et partsindlæg, som har til formål at fremme et forslag om gennemførelse af vindmølleprojektet. Det er ikke en uvildig og saglig redegørelse, som opfylder kravene i § 7 i den dagæl-

dende VVM-bekendtgørelse (Bkg. nr. 1335/2006), og som skal sikre en detaljeret vurdering af vindmølleprojektet og dets omgivende miljø.

- 2.9 Den indhentede VVM-redegørelse er så mangelfuld, at den ikke er egnet til at danne grundlag for beslutning om vedtagelse af de fremsatte forslag til lokalplan og tillæg til kommuneplanen.
- 2.10 Det gøres på det grundlag gældende, at Skive Kommune og bygherrerne ikke har opfyldt VVM-bekendtgørelsens krav om tilvejebringelse af en VVM-redegørelse, som opfylder bekendtgørelsens § 7, og fremme af forslagene på det foreliggende grundlag vil derfor være en overtrædelse af VVM-bekendtgørelsens § 3. Hvis projektet fastholdes, må processen gå om, og der skal indhentes en ny, fyldestgørende VVM-redegørelse som på sagligt grundlag behandler risikoen for påvirkning ved lavfrekvent støj.
- 2.11 Der henvises endvidere til den af Miljøministeriet den 27. januar 2011 udsendte pressemeddelelse¹, hvor Miljøministeriet varsler nye regler om lavfrekvent støj fra vindmøller som vil indeholde en grænseværdi for lavfrekvent støj fremsat inden sommerferien. En forsvarlig demokratisk proces om vindmølleprojektet i Lindum må indebære, at en beslutning om at gennemføre projektet afventer de kommende regler på området.

3. Sundhed

- 3.1 Det gøres gældende, at VVM-redegørelsen ikke i tilstrækkeligt omfang belyser de sundhedsmæssige konsekvenser ved vindmøllerne. Det konstateres, at vindmøller påvirker menneskers sundhed, men i mangel af danske undersøgelser, undlader VVM-redegørelsen i realiteten at forholde sig til sundhedsspørgsmålet.
- 3.2 Australske og amerikanske undersøgelser har påvist, at gener fra vindmøller i form af støj, herunder lavfrekvent støj, skyggekast og refleksioner kan påvirke helbredet hos de berørte, og det gøres gældende, at VVM-undersøgelsen i mangel af danske undersøgelser af spørgsmålet burde have inddraget udenlandsk dokumentation til analyse af dette. Det undlader VVM-redegørelsen, og også af denne grund er den utilstrækkeligt dokumenteret og uegnet til at danne grundlag for en beslutning om etablering af vindmøller ved Lindum.

4. Naturmæssige og kulturhistoriske værdier

- 4.1 Det gøres gældende, at der ved forslagetets fremsættelse heller ikke er taget fornødent hensyn til de øvrige hensyn, som skal indgå ved vurderingen i henhold til Vindmølle-cirkulærets (Cirk. 9295/2009) §§ 1 og 5.

¹ Se Miljøministeriets hjemmeside: http://www.mim.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/20110127_lavfrekvent_stoej.htm

- 4.2 Ifølge cirkulærets § 1 skal der tages "**omfattende hensyn** ikke alene til muligheden for at udnytte vindressourcen, men også til nabobeboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier og de jordbrugsmæssige interesser." (Fremhævet her)
- 4.3 Ifølge cirkulærets § 5 skal der ved behandling af ansøgninger om tilladelse til opstilling af vindmøller "**tages størst muligt hensyn til nabobeboelser og til de øvrige interesser, der er knyttet til anvendelsen af det åbne land, herunder natur, landskab, kulturhistoriske værdier og jordbruget, ligesom møllers forhold til andre tekniske anlæg i det åbne land skal vurderes.**"
- 4.4 Det gøres gældende, at der med det fremsatte forslag ikke er taget sådanne hensyn. Nordsalling har gennem de senere år gennemgået flere naturforskønnelsesprojekter. Der er etableret cykel- og vandrestier og områdets naturmæssige værdier har i det hele været vægtet højt – kommunen har talt om "Projekt Nordsalling". Vindmøllernes placering vil markant forringe de naturmæssige værdier i Nordsalling, som strækker sig langt ud over området i vindmøllernes umiddelbare nærhed.
- 4.5 Området, hvor vindmøllerne påtænkes rejst, udgør i kraft af den kystnære beliggenhed i et åbent og varieret terræn et attraktivt område for rekreative formål og naturoplevelser. Selv fra Fur vil vindmøllerne skæmme naturoplevelsen. Nordsalling er et populært turistområde, og det må forventes, at vindmøllerne vil forringe områdets attraktionsværdi for turister.
- 4.6 Vindmøllernes etablering vil endvidere nødvendiggøre en omlægning af Møjbæk. Møjbæk er ved Skive Kommuneplan 2009 – 2021 udpeget som særligt beskyttelsesområde og i kraft af sin funktion udpeget som økologisk forbindelseslinje, der skal understøtte skabelsen af et sammenhængende naturnet i kommunen. Indgreb i de særlige beskyttelsesområder må ifølge den eksisterende kommuneplan kun ske, hvis det medfører bedre levevilkår for dyr og planter, eller hvis bedre muligheder for landskabelige oplevelser kan opveje indgrebet.
- 4.7 Den planlagte vindmølleetablering indebærer, at Møjbæk vil skulle omlægges, men kommunen undlader helt at redegøre for, hvordan dette kan medføre bedre levevilkår for dyr og planter eller opvejes af bedre muligheder for landskabelige oplevelser. Det kan det ikke, og det gøres gældende, at der ved forslaget til tillæg til kommuneplanen ikke er fornøden hjemmel til at foretage en omlægning af Møjbæk. Møjbæk kan kun omlægges efter udarbejdelsen af et fornyet tillæg til kommuneplanen.
- 4.8 Dertil kommer, at også de kulturhistoriske værdier i Nordsalling vil blive berørt. Nordsalling er, som det fremgår af VVM-redegørelsen, et område med mange landsbykirker, som indtager en markant position i landskabet. De kulturhistoriske værdier i området vil blive stærkt forringet af vindmøllerne, som helt vil berøve de kulturhistoriske værdier, især de omkringliggende kirker, deres rolle som vartegn og pejlepunkter i landskabet.

5. Værditab

- 5.1 Det gøres gældende, at vindmølleprojektet vil medføre et unødigt stort værditab i området. Samtlige de beboelsesejendomme, som ligger i vindmøllernes nærområde, vil falde markant i værdi og formentlig blive usælgelige.
- 5.2 Det må endvidere forudses, at vindmøllernes placering som dominerende og støjende elementer i landskabet vil bidrage yderligere til marginalisering og affolkning i et område af Skive Kommune, som i forvejen som et af de hårdest ramte yderområder i Skive Kommune og "Udkantsdanmark" kæmper med skolelukninger og mangel på arbejdspladser, og hvor enhver forringelse af områdets naturmæssige og rekreative værdier, herunder attraktionsværdier for turismen, kun kan medvirke til yderligere at vanskeliggøre en positiv udvikling af lokalsamfundet.
- 5.3 Der kan findes andre beliggenheder i Skive Kommune, hvor langt færre naboejendomme berøres, og hvor et så stort værditab derfor ikke realiseres. I hvert fald nogle af disse områder vil i øvrigt ikke ligge i kystnærhedszone, hvor de væsentligste naturmæssige værdier i Skive Kommune i øvrigt er at finde.
- 5.4 Derfor undrer det, at kommunalbestyrelsen ved udarbejdelsen af de fremsatte forslag ikke finder anledning til at fremkomme med andre alternative løsninger, end en løsning med tre vindmøller og en 0-løsning. Kommunalbestyrelsen savner at redegøre for, hvilke undersøgelser og vurderinger den har foretaget for at nå frem til netop disse to alternativer frem for andre mulige løsninger.

---oo0oo---

Det gøres således sammenfattende gældende, at der ikke er tilvejebragt et lovligt grundlag for vedtagelse af de fremsatte forslag til lokalplan og tillæg til kommuneplanen, og at der i øvrigt ikke ved forslagene er taget skyldigt hensyn til vindmøllernes påvirkning af lokalsamfundet, de naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området, og at generne for beboerne i Lindum ikke er tilstrækkeligt belyst.

På det grundlag fremsætter vi indsigelse med de fremsatte forslag, og vi forbeholder os vore rettigheder i enhver henseende, herunder krav om erstatning og retten til at indbringe sagen for det administrative klagesystem og domstolene.

Lindum, den 5. marts 2011

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse:

Navn:
Adresse: